

Sygn. akt I Ns 621/13

POSTANOWIENIE

Dnia 2 grudnia 2013 roku

Sąd Rejonowy w Kędzierzynie - Koźlu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Anna Lipnicka

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Mariola Strąk

po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 2013r. w Kędzierzynie - Koźlu

na rozprawie

sprawy z wniosku **C. M.**

z udziałem **J. M. i W. M.**

o stwierdzenie nabycia spadku po M. M.

1. stwierdza, że spadek po M. M.

zmarłej dnia 21.06.1991r. w Z.,

ostatnio stale zamieszkałej w Z.

na podstawie ustawy nabyli:

syn C. M. zamieszkały Z. ul. (...),

syn E. M., następnie zmarły,

po 1/2 części każdy z nich.

2. zasądza solidarnie od uczestników postępowania J. M. i W. M. na rzecz wnioskodawcy C. M., kwotę 63,50 zł (sześćdziesiąt trzy złote 50/100) tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania sądowego.

I Ns 621/13

UZASADNIENIE

C. M. (reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika) wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej w dniu 21 czerwca 1991 r. M. M. wskazując jako uczestników postępowania J. M. i W. M.. Spadek po zmarłej, zgodnie z wnioskiem, dziedziczą z mocy ustawy synowie spadkodawcy, a to C. M. i E. M., każdy z nich po 1/2 części. Ponieważ jak argumentował wnioskodawca spadkobierca E. M. zmarł w 2003,r., spadkobiercami są jego synowie - J. M. i W. M..

Wnioskodawca domagał się nadto zwrotu na swoją rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawczyni M. M. zmarła dnia 21 czerwca 1991 r. w Z., gdzie przed śmiercią stale zamieszkiwała. W chwili zgonu spadkodawczyni była wdową, związek małżeński zawierała jeden raz.

Ze związku małżeńskiego M. M. miała dwoje dzieci, a to C. M. i E. M.. Wszystkie dzieci spadkodawcy dożyły daty otwarcia spadku.

M. M. nie pozostawiła testamentu. Innych dzieci, w tym pozamałżeńskich, przysposobionych, wcześniej zmarłych nie miała. Spadkobiercy nie składali w ustawowym terminie oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku. Postępowanie spadkowe nie było prowadzone ani też nie zostało sporządzone poświadczenie dziedziczenia w formie notarialnej. Żaden ze spadkodawców nie został na podstawie prawomocnego orzeczenia uznany za niegodnego dziedziczenia. W skład spadku po zmarłej nie wchodzi gospodarstwo rolne lub udział w gospodarstwie rolnym.

W 2003 r. zmarł syn M. E. M., pozostawiając dwoje dzieci – J. M. i W. M..

Dowody:

- Odpis skrócony aktu zgonu M. M. - k.4,
- Zapewnienie spadkowe C. M. – k.31,
- Zeznanie wnioskodawcy – k.31

Sąd zważył, co następuje:

Podstawę dziedziczenia wyznaczają przepisy prawa cywilnego materialnego. Zgodnie z art. 925 kc, spadkobierca nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku co oznacza, że nabycie przez spadkobiercę praw i obowiązków spadkowych następuje w związku ze zdarzeniem jakim jest śmierć spadkodawcy i nie jest uzależnione od złożenia przez spadkobiercę oświadczenia czy uzyskania orzeczenia w tym przedmiocie. Nabycie to następuje z mocy samego prawa i dotyczy wszystkich osób, które należą do kręgu dziedziczących wskazanych w ustawie. Jak wynika natomiast z art. 926 kc powołanie do spadku (tytuł prawny do dziedziczenia) wynika z ustawy albo z testamentu. § 2 przepisu stanowi, że dziedziczenie ustawowe co do całości spadku następuje wtedy, gdy spadkodawca nie powołał spadkobiercy albo żadna z osób, które powołał, nie chce lub nie może być spadkobiercą.

Od pojęcia nabycia spadku odróżnić należy dwa pojęcia : przyjęcia (lub odrzucenia) spadku oraz stwierdzenia nabycia spadku. Odnosząc się do pierwszego z terminów stwierdzić należy, że o ile nabycie spadku następuje z mocy samego prawa, niejako poza wolą czy nawet wiedzą spadkobiercy z chwilą śmierci spadkodawcy, to już o przyjęciu spadku czy jego zrzeczeniu się decyduje sam spadkobierca składając stosowne oświadczenia woli. Stosownie do art. 1012 kc spadkobierca może spadek odrzucić, przy czym oświadczenie takie może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Brak takiego oświadczenia jest jednoznaczny z przyjęciem spadku. O stwierdzeniu nabycia postanawia natomiast sąd spadku na podstawie przepisów postępowania cywilnego. Postanowienie to ma charakter deklaratoryjny. O tym, kto dziedziczy po zmarłym sąd spadku orzeka samodzielnie i zgodnie z przepisami prawa oraz wynikami postępowania dowodowego. Postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku uregulowane zostało w przepisach art. 669 kpc i następne. Stosownie do art. 670 kpc Sąd spadku ma obowiązek ustalenia min. daty śmierci osoby wskazywanej we wniosku jako spadkodawca, co ma o tyle istotne znaczenie, że nie tylko potwierdza zgon danej osoby, ale determinuje także chwilę otwarcia spadku, następnie osoby spadkobiercy spadku i oraz tytuł do takiego dziedziczenia.

W przedmiotowej sprawie, na skutek przeprowadzonego postępowania Sąd ustalił, że po zmarłej M. M. powołanie do spadku następuje z ustawy, gdyż zmarła nie pozostawiła testamentu. Żaden ze spadkobierców nie składał oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku w ustawowym terminie. Stosownie do art. 931 §1 kc w pierwszej kolejności powołane z ustawy są dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek, którzy dziedziczą w częściach równych, przy czym część przypadająca małżonkowi nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku. Ponieważ zmarła w chwili

śmierci była wdową i miała dwoje dzieci a to C. M. i E. M., wobec czego stosownie do treści art. 931 kpc w pierwszej kolejności to oni jako powołani z ustawy do spadku dziedziczą spadek. Okoliczność, że syn M. E. M. nie żył już w chwili wydawania przez Sąd postanowienia w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po zmarłej nie wpływa na zdolność jego dziedziczenia po matce. Decydującą bowiem dla oceny praw do spadku i składników spadku jest chwila otwarcia spadku oraz obowiązujące w tym czasie przepisy. Otóż zgodnie z art. 924 kc spadek otwiera się z chwilą śmierci spadkobiercy, co oznacza, że prawa i obowiązki należące do zmarłego z chwilą jego śmierci stają się spadkiem tj. zmieniają swój charakter. Spadkobierca, stosownie do art. 925 kc nabywa spadek z chwilą otwarcia spadku. Wedle ustawy, nabycie przez spadkobiercę praw i obowiązków spadkowych następuje w związku ze zdarzeniem jakim jest śmierć spadkodawcy. Nabycie to następuje z mocy samego prawa i dotyczy wszystkich osób, które należą do kręgu dziedziczących wskazanych w ustawie, przy czym spadkobiercą może być jedynie osoba fizyczna żyjąca w chwili otwarcia spadku (zasada zdolności do dziedziczenia wynikająca z treści art. 927 §1 kc), a nie w chwili wydania orzeczenia przez Sąd stwierdzającego nabycie spadku. Pozostawanie przez spadkobiercę przy życiu w chwili otwarcia spadku stanowi podstawową przesłankę zdolności do dziedziczenia tj. nabycia praw i obowiązków wchodzących w skład spadku. Powyższe oznacza, że spadkobierca dziedziczy spadek, jeśli dożył chwili otwarcia spadku, chociażby następnie zmarł. Wobec powyższego spadek po M. M. nabył również syn E. M., następnie zmarły. M. M. innych związków małżeńskich nie zawierała. Innych dzieci tak pozamałżeńskich, przysposobionych, wcześniej zmarłych nie miała. Nie było prowadzone postępowanie spadkowe.

W tym stanie rzeczy spadek nabyły w częściach równych wszystkie dzieci M. M. tj. C. M. i E. M. po 1/2 części każdy.

W tym stanie rzeczy, mając za podstawę powołane przepisy, Sąd orzekł jak w postanowieniu.

Orzeczenie o kosztach uzasadnia treść art. 520 §2 kpc, zgodnie z którym jeżeli uczestnicy są w różnym stopniu zainteresowani w wyniku postępowania albo ich interesy są sprzeczne, sąd może stosunkowo rozdzielić obowiązek zwrotu kosztów lub włożyć go na jednego z uczestników w całości. Proporcjonalnie zatem do stopnia zainteresowania stron wynikiem postępowania oraz uwzględniając zgłoszony wniosek o zwrot kosztów Sąd w punkcie 2 postanowienia zasądził solidarnie od uczestników postępowania J. M. i W. M. na rzecz wnioskodawcy C. M., kwotę 63,50 zł tytułem częściowego zwrotu kosztów postępowania sądowego obejmujących opłatę sądową w wysokości 50 zł, opłatę skarbową od dokumentu pełnomocnictwa 17 zł oraz koszt zastępstwa procesowego - 60 zł.